

tate proxima ad imperatum, sicut in simili diximus disp. 3. & 6. de iustificazione: quia posset Deus ponere aliam inclinationem naturalem ad non furandum connexam ex se cum carentia voluntatis furandi: quibus positis cum voluntas effet in æquilibrio, Deus posset præparare indifferenter omnipotentiam ad voluntatem furandi, & eius carentiam. De quo ibi late. Sed hoc sicut illud, aliorum iudicio relinquo.

SECTIO VII.

An imperium determinatè prærequisitum ad actum imperium auferat immediatam libertatem imperati?

71

Authorum sententias dedimus sect. 4. & resolutio descendit ex dictis sect. 5. Quia si imperium non prærequisitum determinate auferit immediatam libertatem, quanto magis eam auferit imperium determinate prærequisitum? Sed pro pleniori intelligentia probatur auferre immediatam libertatem.

72 1. Si libertas immediata imperati non præscindat intrinsece ab imperio,

non

non est immediata libertas; sed immediata necessitas. Sed libertas immediata imperati non præscindit intrinsece ab imperio: ergo non est immediata libertas; sed necessitas. Mai. est vera, & conceditur ab adversarijs. Prob. min. Libertas proxima ad aliquod extremum dicit quidquid est necessarium ex parte principij proximi ad existentiam extremi. Sed ad existentiam imperati, essentialiter imperati est necessarium ex parte principij proximi imperium: ergo libertas proxima ad imperatum essentialiter tale non præscindit intrinsece ab imperio. Prob. mai. libertas proxima ad aliquod extremum est potentia proxima expedita ad tale extremum. Sed potētia proxima expedita ad extremum, dicit quidquid est necessarium ex parte principij proximi ad extremū: ergo. Prob. min. cavendo solutionem. Non est formaliter, nec realiter potestas proxima ad aliquod extremum, quę non habet; sed solum potest proximē acquirere, quidquid est necessarium ex parte principij proximi ad extremum: ergo potestas proxima ad extremum dicit quidquid est necessarium ex parte principij proximi ad extremum. Prob. ant. Quę vere, & realiter est potentia remota ad aliquod extremum,

non

non est verè, & realiter potentia proxima ad extremum. Sed potestas non habens; sed potens habere, quidquid est necessarium ex parte principij proximi, est verè, & realiter potentia remota ad extremum: ergo. Prob. min. Sedens in cubiculo habente fenestram altam respicientem callem, solum habet potentiam remotam videndi transeuntes per callem. Sed sic sedens licet non habeat quidquid est necessarium ex parte principij: quia non est applicatus: potest illud acquirere: quia in sua manu est surgere, & se ostendere fenestræ: ergo seclusis vocibus hoc solum est habere potestatem remotam: licet virtualiter dicatur habere quidquid requiritur ex parte principij: quia potest illud habere, in eodem sensu, & non in alio aptiori ac habens libertatem ad actum, dici potest habere virtualiter actum: quia potest illum habere. Ideò iudico, P. D. Vincent. Ram. qui hoc modo defendit libertatem immediatam actus essentialiter imperati, facere questionem de nomine, vocando libertatem, & potestatem immediatam, quam communiter dicunt Auctores libertatem, & potestatem mediatam, & remotam.

73. *Confirm.* Si ad libertatem imme-
dia-

diatam nō requiritur habere omnia principia proxima, nec quod omnia principia proxima essent indifferentia, sed sufficeret habere in sua manu acquirere principia proxima, quæ deflunt: si Deus promisisset dare principiū necessarium ad actum charitatis, casu quo eliceretur actus misericordiæ. Petrus ut proximè liber ad actum misericordiæ per iudicium, & cognitio-nes simul proponentes bonitatem Dei, esset proximè liber ad actum charitatis. Prob. per te ad proximam libertatem ad aliquem actum sufficit habere aliqua principia indifferentia, per quæ possit acquirere reliqua, quæ necessaria sunt ad actum. Sed Petrus, ut proximè liber ad misericordiam, habet aliqua principia in-differentia ad charitatem, per quæ potest acquirere reliqua, quæ necessaria sunt ad charitatem: ergo. Prob. mai. cavendo so-lutionem. Licet ad libertatem proximam non sufficiat quævis potentia pro-xima virtualis, quia non sufficit potentia proxima virtualis, quæ non influat imme-diata in actum charitatis: (hæc enim esset solum libertas mediata) sufficit per te po-tentia proxima virtualiter completa, quæ requirit, dari aliqua principia proxima, & propria actus, præconcedentia in se prin-

cipium proximum, quod restabat: ut esset formaliter completa. Sed voluntas prout libera ad actum misericordiae per iudicium indifferens, & cognitiones supernaturales proponentes bonitatem Dei, & cognitione illius promissionis est potentia proxima virtualiter completa ad actum charitatis, à quibus immediatè fluit actus charitatis, quæ principia virtualiter praicontinent principium proximum, quod restat: quia posset illud acquirere; quod enim illud praicontineat physicè, vel solùm moraliter: quod illud praicontineat, ita ut possit illud elicere, vel solum ita ut possit illud acquirere, videtur de materiali, & voluntarie assignari hanc differentiam ad dicendum, unam libertatem præ alia esse libertatem proximam: ergo voluntas, ut sic formaliter libera ad actum misericordiae, esset formaliter immediate libera ad actum charitatis.

74 Confirm. 2. Si ad libertatem immediatam non requiritur habere omnia principia proxima; sed sufficit habere aliqua cum potestate adquirendi reliqua: cum principio connexo immediato, & essentialiter prærequisito ad actum possit dari libertas immediata ad actum: si cut datur cum imperio. Sed hoc negat disp.

Disp. 12. de prædest. c. 3. Ideoque dicit, prædefinitionem efficacem immediate executivam, & virtualiter prærequisitam ad actum auferre libertatem: ergo. Confirm. 3. Si imperium essentialiter prærequisitum possit stare cum libertate immediata, principium connexum proximum, & prærequisitum, posset influere in actum liberum. Sed hoc negat supra quia alias, et si gratia habitualis sit principium proximum essentialiter connexum, & exactum ad actum charitatis componetur cum libertate immediata ad actum charitatis, quod male audit apud nos, & apud P.D Ramirez: ergo.

75 Prob. 2. Actus, cuius potestas proxima determinatè requisita non est indifferens, non est immediate liber. Sed actus prærequiens imperium est actus cuius potestas proxima determinatè requisita non est indifferens: ergo. Prob. mai. immediata libertas, est immediata indifferencia. Sed immediata indifferencia est potestas proxima indifferens: ergo actus cuius potestas proxima non est indifferens non est immediatè liber. Prob. mai. Libertas est indifferencia, & libertas mediata, est mediata indifferencia: ergo immediata libertas est immediata indif-

ferentia. *Confirm.* Ideo actiones externæ sunt mediatae liberae; quia earum potestas proxima non est immediatè indifferens, cum determinatè requirat imperiū hoc, vel illud connexum cum actione: ergo actus cuius potestas proxima determinatè requisita non est indifferens, non est immediatè liber. *Mitt.* reliquias probationes, quibus probavimus, imperium non determinatè requisitum auferre immediatam libertatem, quæ fortius probant de imperio determinatè requisito, & facile aptari possunt, ne repetantur.

76 *Obijc. 1. P. D. Vincent. Ram.* Actus immediatè procedens à voluntate proximè indifferenti ad illum, est immediatè liber. Sed imperatus huiusmodi procedit immediatè à voluntate proximè indifferenti ad illum: ergo. *Prob. min.* Actus procedit à voluntate per consummatum physicum. Sed nō procedit à voluntate, ut immediatè antecedenter necessitata: ergo. *Prob. min.* Nulla necessitas auferibilis per immediatum exercitium libertatis est necessitas antecedens. Sed imperium est necessitas auferibilis per omissionem imperati: quia imperium provenit à determinatione voluntatis potentis loco imperij omittere co-

mittan-

mittanter imperium, & imperatum: ergo. *Confir.* Aranda. Voluntas immediatè libera circa aliquod extreum, est voluntas immediatè exercens tale extreum, potens immediatè non ponere tale extreum. Sed voluntas immediatè currens cum imperio ad imperatum, est voluntas immediatè ponens imperatum, potens immediatè non ponere imperatū: ergo. *Prob. min.* quoad secundam partem difficultem. Voluntas ponens immediatè imperatum, est voluntas immediatè potens excludere imperium, & quidquid à voluntate procedit immediatè, & prout exclusum, non opponitur cum omissione imperij: Sed imperatus immediatè procedit à voluntate, & prout exclusus non opponitur cum omissione imperij: ergo.

77 *Resp. conc. mai. nego min.* Ad prob. conc. mai. neg. min. Ad prob. conc. mai. nego min. & sublump. quia voluntas non potest omittere comitanter imperium, & imperatum: siquidem libertas proxima ad omittendum imperatū constituit per omissionem imperij iuxta sèpè dicta. *Ad confirm.* conc. mai. nego min. quoad secundam partem: quia solum habet potestatem mediataam omittendi

Bb2

im-

imperatum. Ad prob. neg. mai. absolute loquedo; quia si potestas proxima omittendi imperatum constituitur per carentiam imperij, ut probatum est, potens proxime omittere imperium, non est potens proxime omittere imperium immediate procedentem à voluntate. Vel dist. mai. claritatis gratia. Voluntas immediate electivè ponens aliquod extre-
mum, potest immediatè illud omittere, concedo mai. voluntas immediatè physicè ponens aliquod extre-
mum potest immediatè illum omittere, nego mai. & dist. min. quoad primam partem; & negata quoad secundam. Nego conseq. Ad prob. nego mai. quia si est potestas immediatè effectiva ponens imperatum, non potest immediatè excludere imperium: quia supponit illud exclusum, si est potestas solum immediatè physicè ponens imperatum, hæc priori potest excludere imperium. Sed hæc non potest immediatè physicè ponere omissionem; quia est immediatè determinata ad actum; & immediata libertas ad omissionem debet constitui per carentiam imperij ex dictis.

78 Obijc. 2. Voluntas prout proxime libera ad imperium est potens proxime

mē

mē acquirere principium immediatum requisitum ad imperium. Sed hoc ipso est immediatè libera ad imperium: ergo. Prob. min. huiusmodi voluntas est proximè expedita indifferenter ad imperium. Sed voluntas proximè expedita indifferenter ad imperium est proximè libera: ergo. Prob. mai. Proxima expeditio indifferens ad aliquem actum dicit vagè, & indeterminatè, vel omnia com- principia coniungibilia cum actu, & carentia actus; vel comprincipia immediatè coniungibilia cum actu, & carentia, quæ sit potestas expedita ad acquirendum principium essentialiter requisitum defi- ciens. Sed huiusmodi voluntas habet tunc secundam potestatem: ergo. Prob. mai. quia proxima libertas voluntatis ad aliquem actum est illa, vi cuius voluntas tantum sibi potest tribuere, quod non po- nat immediatè actum: Sed hoc evenit in dicto casu: ergo. 2. Sicut carentia im- pedimenti auferibilis per exercitum liber- tatis non constituit libertatem; ita exi- stentia principij acquiribilis pro domi- nio voluntatis non constituit libertatem. 3. Quia libertas immediata est potestas immediata proxima, vel realiter, vel vir- tualiter. Sed potestas illa acquirendi

principium, licet non sit realiter virtus adæquata proxima: est virtualiter, quia in se præcontinet quidquid necessarium est ad existentiam actus: ergo Confirmat contra nos: quia iuxta nos ex dictis de merito; gratia essentialiter connexa cum actu præcepto pro instanti urgentia præcepti cuius influxum iudicamus necessarium ad condignandum meritum constituit potestatem proximam merendi de condigno; non vero libertatem proximam; quia libertas proxima constituit per principia reliqua indifferentia, sub quibus si eliciat actu conservabitur gratia constituens potestatem proximam merendi de condigno: quin noceat libertati immediatae actus ut meritorij, quod aliquod principium proximum sit conne-xum: ergo, similiter.

79 Resp. Conc. mai. nego min. Ad prob. nego mai. Ad prob. nego. mai. Ad prob. dist mai. & sola libertas proxima id habet, nego mai. & aliqua libertas id habet præter libertatem proximam, conc. mai & concessa min nego conseq. Itaque potestas acquirendi principium, quod deficit, est sola potestas remota ponendi actum: & tamen habenti in sua manu ponere principium requisitum ad actu tribui-

buitur non ponere actum. Hac ratione nolenti aperire liberum ad legendū tribuitur, & soli ipsi tribuitur non legere; & non datur potestas proxima legendi, donec aperiatur liber; & minus datur libertas proxima legendi. Nolenti considerare tribuitur, quod non consideret; & non datur libertas proxima, nec potestas proxima considerandi, donec detur voluntas considerandi. Similiter soli peccanti tribuitur, quod deficiat gratia habitualis; & potestas proxima deficiendi gratiam solum datur in Deo, & sic de alijs exemplis datis in confirmatione, & probationibus: ergo licet habenti libertatem immediatam tribuatur, & solam suæ determinationi tribuatur non ponere actum dum habet libertatem immediatam. Id ipsum potest accidere non habenti libertatem immediatam modo sit in sua manu habere, quod deficit. Ad 2. conc. sequelam in eodem sensu sumpta; secus in diverso sensu; quia parentia impedimenti auferibilis per libertatem ad imperium, constituit libertatem ad imperium: cum parentia imperij constitutat libertatem propter sapientia dicta: & similiter parentia imperij acquiribilis per libertatem ad imperium constitutat liber-

tatem ad imperatum; at verò carentia impedimenti auferibilis per imperatum, qualis est carentia imperati, & prædefinitio de carentia imperati, non constituit libertatem ad imperatum: Similiter hæc prædefinitio, & scientia media acquiribilis per imperatum, non constituit libertatem ad imperatum.

80 *Ad 3. nego mai.* quia libertas immediata est potestas proxima realiter, & non solum virtualiter, nisi velis quæstionem facere de nomine, in qua placet ex communi loqui: quia potestas proxima est illa, inter quam, & effectum nihil mediat præter exercitium: hac ratione in exemplis allatis habens libertatem, & nolens legere, non habet potestatem proximam legendi. Sedens in cubiculo non habet potestatem proximam se ostendendi ad fenestram, & videndi transeuntes: existens Compluti, & si habeat equos, & rheda'n parata'm non habet potestatem proximam, sed solum remotam videndi Maritū, & sic de exemplis datis in confirmatione 2. probationis. *Ad confirm.* dist. mai. Gratia habitualis sic posita constituit potestatem proximam merendi de condigno, secundum quod potestas proxima merendi de condigno dicit for-

mai.

mam, & principium significativum, conc. mai. secundum quod potestas proxima merendi de condigno dicit principium eliciti'vum etiam redundans, nego mai. & consequenter paritas nulla est; quia adversarij dicunt: imperium constituere potestatem proximam influxivam, & determinate requisitam. Itaque loco citato diximus, influxum gratiæ requiri ad redendum actus formaliter condignos: quia requiritur, quod procedant ab homine iusto: & cum iudicemus, non posse salvare influxum immediatum gratiæ in actu pro instanti urgentiæ præcepti: quia gratia immediate influens, utpote connexa cum actu auferret libertatem; diximus sufficere, quod influeret mediately, & quævis mediately influeret, diximus esse principium, proximum condignificativum: quia inter gratiam, & actu. et si medient alia principia, nullum mediat principium condignificativum: & consequenter diximus, gratiam constituere potestatem proximam merendi de condigno, secundum quod potestas proxima merendi de condigno dicit for-

DIS: